

Marionete, Inc.

Ray Bradbury, iz "The Illustrated Man"

početak 1. ulomka

Polako su hodali niz ulicu, oko deset navečer. Govorili su smireno. Obojica oko trideset i pet godina, izrazito trijezni.

"Ali zašto tako rano?" rekao je Smith.

"Zato", rekao je Braling.

"Tvoja prva slobodna noć unatrag puno godina, a ti ideš kući u deset sati."

"Živci, pretpostavljam."

"Ono što se pitam jest, kako si uspio. Ja sam te pokušavao izvući van unatrag deset godina, samo na mirno piće. A sada, jedine noći kad je to uspjelo, ti baš inzistiraš na ranom povratku."

"Ne smijem iskušavati svoju sreću", rekao je Braling.

"Što si učino, stavio ženi prašak za spavanje u kavu?"

"Ne, to bi bilo neetično. Vidjet ćeš uskoro."

Skrenuli su za ugao. "Iskreno, Braling, mrzim što ću ovo reći, ali bio si STRPLJIV s njom. Ne moraš mi priznati, ali u tvom slučaju brak je bio grozan, nije li?"

"Ne bih to rekao."

"U svakom slučaju, tu i tamo se prepričava, kako te je dobila da je oženiš. Taj put, davne 1979. godine kada si odlučio ići u Rio ----"

"Voljeni Rio. Nikada ga nisam vidio, nakon svih mojih planova."

"A kako je ona tada razderala odjeću i zgužvala kosu, i zaprijetila da će pozvati policiju ako je ne oženiš."

"Ona je uvijek bila nervozna, Smith, shvati."

"Bilo je to više nego nekorektno. Ti je nisi volio. Rekao si joj valjda toliko, zar ne?"

"Sjećam se da sam bio prilično čvrst na tu temu."

"Ali si je ipak oženio."

"Imao sam posao na koji je trebalo misliti, kao i moju majku i oca. Takvo što bi ih ubilo."

"I tako je prošlo deset godina."

"Da", rekao je Braling. Njegove sive oči su bile mirne.

"Ali mislim da bi se sada to možda moglo promijeniti. Mislim da je došlo ono što sam čekao. Pogledaj."

On izvuče dugu plavu karticu.

"Zašto? To je ulaznica za Rio na raketi u četvrtak!"

"Da, konačno ću uspjeti."

"Pa to je divno! Zaslužuješ to! Ali neće li ona prigovoriti? Stvarati probleme?"

Braling se nervozno nasmiješio.

"Ona neće znati da sam otišao. Ja ću se vratiti za mjesec dana i nitko osim tebe neće to znati."

kraj 1. ulomka

Smith je uzdahnuo. "Volio bih ići s tobom."

"Jadni Smith. Ni u vašem brak nisu baš cvale ruže?"

"Ne baš, brak sa ženom koja u svemu pretjeruje. Mislim, nakon svega, kad si u braku deset godina, ne očekuješ da ti žena sjedi u krilu dva sata svake večeri, zove te na posao dvanaest puta dnevno tepajući. A i čini mi se da je u posljednjih mjesec dana postala još gora. Pitam se je li možda pomalo i prostodušna? "

"Ah, Smith, uvijek konzervativan. Aha, evo i moje kuće. Sada, želiš li saznati moje tajne? Kako mi je uspjelo večeras?"

"Stvarno, reći ćeš mi?"

"Pogledaj, tamo gore!" rekao je Braling.

Oboje su zurili kroz mračni zrak.

U prozoru iznad njih, na drugom katu, podigla se tamna sjena.

Muškarac oko trideset i pet godina, s mrvicu sivoga na svakoj sljepoočnici, tužnih sivih očiju i malih tankih brkova pogledao je dolje na njih.

"Što, pa to si TI!" poviče Smith.

"Š-ššš, ne tako glasno!"

Braling je mahnuo prema gore. Čovjek u prozoru značajno je gestikulirao i nestao.

"Mora da sam lud", rekao je Smith.

"Pričekaj trenutak."

Čekali su.

Ulična vrata stana su se otvorila i visoki, rezervni gospodin s brkovima i tužnim očima izađe u im u susret.

početak 2. ulomka

"Zdravo, Braling", rekao je on.

"Zdravo, Braling", rekao je Braling.

Bili su identični.

Smith je zurio. "Je li to tvoj brat blizanac? Nikad to nisam znao ----"

"Ne, ne", rekao je Braling tiho. "Stavi svoje uho na prsa Bralinga 2."

Smith je oklijevao, a zatim se nagnuo naprijed i stavio glavu na njegova rebra.

Tik-tik-tik-tik-tik-tik-tik.

"O, ne! To ne može biti!"

"Može."

"Pusti me da ponovno poslušam."

Tik-tik-tik-tik-tik-tik-tik.

Smith je zateturio unatrag i zatreptao, zapanjen. Ispružio je ruku i dotaknuo tople ruke i obraze stvari.

"Gdje si ga nabavio?"

"Nije li izvrsno oblikovan?"

"Nevjerojatno. Gdje?"

"Daj čovjeku visit-karticu, Braling 2."

Braling 2 učini čarobni trik i stvori bijeli karton:

Marionete, Inc.

Udvostruči sebe ili prijatelja; Novi plastični humanoidni, model 1990, jamstvo za sva fizička trošenja. Od 7600 \$ do 15.000 \$ za de luxe model.

kraj 2. ulomka

"Ne", rekao je Smith.

"Da", rekao je Braling.

"Naravno", rekao je Braling 2.

"Koliko dugo već ovo traje?"

"Imam ga sad već mjesec dana. Držim ga u podrumu u kutiji za alat. Moja žena nikad ne silazi dole, a kod mene je jedina brava i ključ. Večeras sam rekao da se idem prošetati i kupiti cigaru. Otišao sam dolje podrum, uzeo Bralinga 2 iz kutije i poslao ga natrag sjediti sa ženom dok sam se otišao naći s tobom, Smith".

"Predivno! On je čak i miriše na tebe: *Bond Street* i *Melachrinos!*"

"Možda cjepidlačim, ali mislim da je sve to vrlo etički. Napokon, što moja žena želi najviše od svega? MENE! Ta marioneta je JA do najsitnijih detalja. Bio sam kod kuće cijelu večer. I biti ću kod kuće s njom i sljedeći mjesec. U međuvremenu, jedan će gospodin će biti u Riju nakon deset godina čekanja. Kad se vratim iz Rija, Braling 2 se vraća u svoju kutiju."

Smith je mislio minutu ili dvije.

"Hoće li hodati okolo bez hrane mjesec dana?" Napokon je upitao.

"I šest mjeseci, ako je potrebno. Ipak, on je izveden da čini sve - jede, spava, znoji se...? Sve. Prirodno što je prirodnije moguće.

„Ti ćeš dobro voditi brigu o mojoj ženi, zar ne Braling 2?"

"Tvoja supruga je vrlo draga", rekao je Braling 2. "Sve mi se više sviđa."

Smith se počeo tresti. "Koliko Marionete, Inc. već posluju?"

"Potajno, već dvije godine."

"Jel' bih ja mogao... mislim, postoji li mogućnost....."

Smith je primio prijatelja za lakat ozbiljno.

"Možeš li mi reći gdje mogu nabaviti jednoga robota, marionetu, za sebe? Dat ćeš mi adresu, zar ne?"

"Izvoli.

Smith je uzeo karticu i prevrnuo je u rukama.

"Hvala", rekao je on.

"Ni ne znaš koliko mi to znači. Samo za mali predah. Za jednu noć ili tako, jednom mjesečno čak. Supruga me toliko voli da ne može podnijeti da odem, ni na sat vremena. Volim je silno, ali znaš onu staru pjesmu: "Ljubav će cvasti ako je držiš lako; Ljubav će umrijeti držiš li je prejako". Ja samo želim da ona malo opusti stisak."

"Ti si sretan da te žena barem voli. Mržnja je moj problem. Nije tako jednostavno."

"Oh, Netti me ludo voli. Moj će zadatak biti da me voli udobno."

"Sretno vam, Smith. Navrati dok sam ja u Riju. Mojoj će ženi izgledati čudno, ako iznenada prestaneš zvati. Odnosi se prema Bralingu 2 baš kao prema meni."

"Vrijedi! Zbogom. I hvala ti."

Smith je otišao smiješeći se niz ulicu. Braling i Braling 2 su se okrenuli i ušli u hodnik stana.

Na autobusnom raskrižju Smith tiho zazviždi, okrećući bijelu karticu po prstima:

Klijenti se moraju obvezati na šutnju. U Kongresu je u tijeku legalizacija Marioneta, Inc.. To je još uvijek kazneno djelo, uhvate li Vas da koristite jednu.

"Pa", rekao je Smith.

Klijenti moraju imati kalup izrađen prema svome tijelu i indeks boja njihovih očiju, usana, kose, kože, itd. Klijenti moraju znati da će čekati dva mjeseca dok se njihov model ne zgotovi.

„I nije to tako dugo“, mislio je Smith. Za dva mjeseca moja će rebra imati priliku za oporavak od drobljenja. Dva mjeseca od sada moja ruka će se izliječiti od stalnoga držanja. Za dva mjeseca od sada moja natečena usnica počeo će se preoblikovati. Ne želim zvučati nezahvalno.... Okrenuo je karticu više puta.

Marionete, Inc. je dvije godine stara tvrtka, a već ima lijepu brojku zadovoljnih klijenata. Naš moto je "No Strings Attached". Adresa: 43 South Wesley Drive.

Autobus je ušao na stajalište; ušao je i mrmljajući uza stube pomisli, Netti i ja imamo petnaest tisuća na našem zajedničkom bankovnom računu. Ja ću skliznuti samo osam tisuća za poslovni poduhvat, moglo bi se reći. Marioneta će zapravo vratiti novac, s kamatama, na mnogo načina. Netti ne mora znati. Otključao je vrata i u trenutku je bio u spavaćoj sobi. Tu je ležala Netti, blijeda, ogromna, u pobožnom snu.

"Draga Netti ". Pogled na njezino nevino lice, tamo u polumraku, gotovo ga je osvojio kajanjem." Da si budna, ti bi me davila poljupcima i gugutanjima u uho. Stvarno, činiš da se osjećam kao kriminalac. Bila si tako dobra, mila supruga. Ponekad mi se čini nemogućim povjerovati da si u braku sa mnom, umjesto s Budom Chapmanom. Nekad si ga voljela. Čini mi da me u posljednjih mjesec dana voliš luđe nego ikad prije." Suze su mu došle na oči. Odjednom ju je želio poljubiti, priznati svoju ljubav, pocijepati karticu, zaboraviti cijelu stvar. No, kad je to krenuo učiniti, njegova ruka i napukla rebra su ga zaboljela pa je zastenjao. Zastao je, s bolnim izrazom u očima i okrenuo se. Izašao je u hodnik kroz mračnu sobu. Mrmljajući, otvorio je radni stol u knjižnici i zdupio štednu knjižicu. "Dovoljno je uzeti osam tisuća dolara, to je sve", rekao je on. "Ne više od toga."

Zastao je. "Pričekaj minutu."

Pogledao je grčevito, još jednom štednu knjižicu.

"Čekaj malo!", zaplakao je.

"Deset tisuća dolara nedostaje!", poskoči. "Samo je pet tisuća preostalo! Što je učinila? Što je Netti učinila s novcem? Šeširi, još odjeće, više parfema ili, čekaj! – Znam! Kupila onu malu kuću na Hudsonu o kojoj govori mjesecima! "

Nahrupio je u spavaću sobu, pravedan i ogorčen. Što je mislila dok je tako olako uzimala njihov zajednički novac?

Nagnuo se nad nju. Netti!, vikao je. Netti, probudi se!"

Nije se ni pomakla."Što si učinila s mojim novcem!" Zauriao je.

Na mah se promeškolišla. Svjetlo s ulice pređe preko njenih lijepih obraza.

Imala je ono nešto. Srce mu je bubnjalo nasilno. Jezik mu se osušio. Drhtao je. Koljena su mu se odjednom pretvorila u vodu. Kolabirao je." Netti, Netti!", plakao je.

"Što si učinila s mojim novcem!"

A onda mu je glavom prošla užasna misao. Strah i samoća su ga zahvatili. Onda groznica i razočaranje. Bez da je i poželio to učiniti, nagnuo se naprijed i još naprijed, dok mu se grozničavo uho nije naslonilo, čvrsto i nepovratno na njezine okrugle, ružičaste grudi .

"Netti!", plakao je.

Tik-tik-tik-tik-tik-tik-tik-

I dok je Smith odlazio niz drvored u noć, Braling i Braling 2 su se okrenuli na vratima stana.

"Drago mi je da će i on biti sretan", rekao je Braling.

"Da", rekao je Braling 2 općenito.

početak 3. ulomka

"Dakle, to je podrumaska kutija za tebe, B2." Braling je vodio stvorenje držeći ga za lakat niz stepenice u podrum.

"Upravo o tome sam želio razgovarati s tobom ", rekao je Braling 2, kad su stigli do betonskoga poda i prešli preko njega.

"Podrum. Ne sviđa mi se. Ni ta kutija za alat mi se ne sviđa."

"Probat ću ti i složiti nešto udobnije".

"Marionete su napravljene zato da se kreću, a ne da leže mirno. Bi li ti želio većinu vremena ležati u kutiji?"

"Pa..." "To ti se ni malo ne bi svidjelo. Ja se moram kretati. Nema načina da me se isključi. Savršeno sam živ i imam osjećaje."

"To će biti samo na nekoliko dana. Ja ću otići u Rio i nećeš morati ostati u kutiji. Moći ćeš živjeti na katu."

Braling 2 je razdražljivo progestikulirao. "A kada se dobro provedete i vratite s puta, ja natrag u kutiju!"

Braling je rekao: "U dućanu za marionete mi nisu rekli da ću dobiti težak primjerak vrste."

"Puno toga oni ne znaju o nama", rekao je Braling 2. "Mi smo relativno novi. I osjetljivi smo. Mrzim samu ideju da ćete se smijati ležeći na suncu u Rijju, dok ćemo mi ovdje biti na hladnoći."

"Ali ja sam taj izlet želio cijeli život", rekao je Braling tiho.

Zaškiljio je i vidio more i planine i žuti pijesak. Zvuk valova je odzvanjao unutaršnjošću njegove svijesti. Sunce se odmaralo na njegovim ramenima. Vino je bilo više nego odlično. "Ja nikada neću moći ići u Rio", rekao je drugi muškarac. "Jesi li ikada razmišljao o tome?"

"Ne, I..."

"I još jedna stvar. Tvoja žena."

"Što s njom?" pitao je Braling, naslanjajući se o rub vrata.

"Postala mi je prilično draga."

"Drago mi je da uživaš u svome zaposlenju." Braling je nervozno oblizao usne.

"Bojim se da ne razumiješ. Mislim..... Ja sam u nju zaljubljen."

Braling je zakoračio i premrzao. "Ti si što?"

"I ja sam razmišljao", rekao je Braling 2, "kako je lijepo u Rijju i kako nikada neću tamo ići, a razmišljao sam o tvojoj supruzi i..... Mislim da bismo mogli biti vrlo sretni."

"T-t-to je lijepo." Braling se sjurio, koliko je god to ležernije mogao, prema podrumskim vratima. "Ne smeta te pričekati na trenutak, zar ne? Moram obaviti telefonski poziv."

"Koga ćeš nazvati?" Braling 2 se namrštio.

"Nikoga važnog."

"Marionete, Inc.? Reći ćeš im da dođu po mene?"

"Ne, ne! – ništa slično". Pokušao je izletjeti kroz vrata.

Čvrsti metalni stisak uhvati njegove zglobove. "Nemoj bježati!"

kraj 3. ulomka

"Skinu s mene svoje ruke!"

"Ne!"

"Je li te moja supruga nagovorila na ovo?"

"Ne!"

"Je li pogodila? Jesi li razgovarao s njom? Zna li ona? Je *li to, to?*" On je vriskao. Jedna ruka ga je pljesnula preko usta.

"Nikada nećeš saznati, zar ne?" Braling 2 se nježno nasmiješio. "Nikada nećeš znati." Braling se odupirao. "Ona *mora* da je nagađala, ona je sigurno na tebe utjecala!"

početak 4. ulomka

Braling 2 je rekao: "Ja ću tebe staviti u kutiju, zaključati i izgubiti ključ. Onda ću kupiti još jednu kartu za Rio za svoju ženu."

"Čekaj, čekaj, čekaj malo. Samo malo. Ne srljaj. Razgovarajmo o ovome!"

"Zbogom, Braling".

Braling se ukočio. "Kako to misliš, 'zbogom'?"

Deset minuta kasnije gospođa Braling se probudila. Stavila je ruku na svoj obraz. Netko ju je upravo poljubio. Zadrhtala je i podigla pogled. "Zašto – nisi to učinio godinama", promrmljala je.

"Vidjet ćemo što možemo učiniti u vezi toga", rekao je netko.

kraj 4. Ulomka

Kraj priče